

Volksliedje: Jan Pofferd, Jan Pankouk, Jan Eerappeldaif..

We kregen de volgende vraag binnen: 'Hoe het liedje met die Jannen' was? Het gaat dan over een van de vele spotrijmpjes of plaagliedjes op de voornaam Jan (sprak Jan...). Alle Jannen zijn ooit geconfronteerd met de tekst "Jan, plak je neus tegen je kont an – dan heet je nog Jan!". En daarmee werd je groot en wijs en stééds wijzer, want er zijn meer van de dingen. We kwamen er uit, zodat de volgende Janboel tot stand is gekomen.

Het is Noord-Nederland een bekend spotversje, waarvan de basistekst luidt:

*"Jan Pofferd, Jan Pankouk, Jan Eerappeldaif
Zat onder taofel en kreeg wat met slaif"*

Oftewel hij kreeg een pak slaag en was daarom onder de tafel weggekropen.

Dit gevraagde schimpversje heeft meerdere varianten, volgens het Drents Dialectwoordenboek (uitg. Assen 1996).

Deze is opgetekend in Zeijen:

*"Jan Pofferd, Jan Pankouk, Jan Eerappeldaif,
Zat onder taofel en likte de slaif"*

En de versie van Eext is wat directer:

*"Jan Pankouk, Jan Pankouk, Jan Eerappeldaif,
Zat under de taofel en schit in de slaif"*

Verder is er nog een variant zuidelijker in Drenthe:

*"Jan Siepel, Jan Klaossen, Jan Eerappeldaif,
zat onder de tafel en likte de slaif"*

Voor de niet-noorderlingen volgen enkele verklaringen.

Die 'slaif' is in 't Hollands een sleef, een forse soeplepel of eventueel een grote pollepel. Die is leeg te lebben (zoals ze in Zeijen meldden), dan wel vol te schijten, wat voorheen in het dorp Eext bezongen werd.

Poffert of pofferd, soms ook als pofterd geschreven (Jan Tissing: Zakwoordenboek Drents-Nederlands/Nederlands-Drents; uitg. Zuidwolde 1992), is een soort gebak van gerezen meel, een soort dikke, stijve pudding. Hij smaakt naar pannekoek en wordt meestal gebakken in een aparte poffertpan, die mij aan een tulbandvorm doet denken. Je snijdt de koek of 't gebak in dikke stukken om te eten. De poffertbakpan is hier en daar gewoon te koop (o.a. in Winschoten). Vlak over de grens –'achter 'n paol'- is het regionale noordelijke gerecht bekend als Puffert. Recepten voor pofferd, poffert, pofterd of Puffert staan bij bosjes op internet.

In Groningen ligt een dorpje genaamd De Pofferd (gemeente Zuidhorn). Volgens Van Berkel en Samplonius in hun boek 'Nederlandse plaatsnamen' (uitg. Utrecht 1995) is deze plaatsnaam sinds 1867 bekend en is afkomstig van een gelijknamige herberg. Oostelijk van De Pofferd ligt een herberg De Pannekoek, die al in 1782 in de acten voorkomt. Het ligt eigenlijk al mooi op een rijtje, zodat het wachten nog is op een herberg De Eerappeldaif.

Jan Tuttel (met dank aan Bart Nijstad en Bea Brouwers)
15 mei 2004
(tekst copyright Jan Tuttel)